

บทสรุป และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างลาวกับจีน ยุคหลังสงครามเย็น ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาโดยใช้เหตุการณ์เปลี่ยนแปลงระหว่างประเทศและภายในประเทศเป็นหลักในยุคสงครามเย็น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้จีนและลาวปรับความสัมพันธ์ระหว่างกัน หลังยุคสงครามเย็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยที่ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกันแล้วนำไปสู่ปัจจัยที่ทำให้เกิดการปรับความสัมพันธ์ระหว่างกัน และท้ายที่สุดนำไปสู่ความร่วมมือระหว่างกัน

เมื่อสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความขัดแย้งระหว่างสหภาพโซเวียตกับจีนได้นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับจีน และนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับกัมพูชา ความขัดแย้งระหว่างเวียดนามกับจีนเริ่มรุนแรงขึ้นเมื่อเวียดนามร่วมกับฝ่ายที่ต่อต้านรัฐบาลเขมรแดง ได้บุกเข้ากรุงพนมเปญเพื่อโค่นล้มรัฐบาลเขมรแดง ในวันที่ 15 ธันวาคม ค.ศ. 1978 และประสบผลสำเร็จเมื่อวันที่ 7 มกราคม ค.ศ. 1979 เพราะเวียดนามมองว่าจีนอยู่เบื้องหลังในการสนับสนุนเขมรแดงให้ขัดแย้งกับเวียดนาม ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวได้ทำให้จีนไม่พอใจอย่างมากเช่นกันจนนำไปสู่การทำสงคราม “สังฮอน” ของจีนที่มีต่อเวียดนาม เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ -16 มีนาคม ค.ศ. 1979 จากความขัดแย้งดังกล่าวนี้ได้ส่งผลกระทบต่อลาวอย่างมาก ในขณะที่ลาวก็ไม่เห็นด้วยกับการที่ประเทศเหล่านี้ขัดแย้งกันเอง ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีประวัติศาสตร์ และอุดมการณ์ร่วมกันในการต่อสู้กับชาติอำนาจเสถียรภาพ ฝรั่งเศส รวมทั้งจักรวรรดิอเมริกา ดังนั้น ในท้ายที่สุดลาวก็รวมกับฝ่ายโซเวียตและเวียดนาม เพราะด้วยเหตุผลที่ว่านโยบายของลาวเองมีความสอดคล้องกับประเทศทั้งสอง ในขณะที่จีนใช้นโยบายที่แข็งกร้าวต่อประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกับจีน และหันไปให้ความร่วมมือกับประเทศตะวันตก โดยเฉพาะสหรัฐฯในต้นทศวรรษ 1970 จนก้าวไปสู่ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน เมื่อวันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1979 เหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ได้ นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างลาวกับจีนมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อเหตุการณ์ระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงไปครั้งใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความล้มเหลวทางเศรษฐกิจของสังคมนิยมยุโรปตะวันออกและสหภาพโซเวียต ในต้นทศวรรษ 1980 จนนำไปสู่การเสนอแนวความคิดใหม่หรือจินตนาการใหม่ (New Thinking) ของนายกอร์บาชอฟ เกี่ยวกับนโยบายปฏิรูป เปเรสตรอยก้า (Perestroika) และกลาสนอสท์ (Glasnost) ในปี ค.ศ.

1985 เพื่อพัฒนาโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ในขณะที่เดียวกัน สหภาพโซเวียตก็ได้ดำเนินนโยบายปรับความสัมพันธ์กับจีนไปด้วย นอกจากนี้ จีนก็ได้ผลักดันทั้งสหภาพโซเวียต และเวียดนาม เพื่อให้กัมพูชามีเอกราช และสันติภาพอย่างแท้จริง ในขณะที่เวียดนามและโซเวียตมีนโยบายที่สอดคล้องกับจีนต่อปัญหา กัมพูชา ในที่สุดเวียดนามได้ประกาศ ที่ กรุงพนมเปญเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ.1985 ที่จะถอนทหารออกหมดภายในปี ค.ศ. 1990 และเวียดนามก็ได้มีการถอนทหารอย่างที่ได้กล่าวไว้ในช่วงเวลาต่อมา

ส่วนสภาพแวดล้อมในประเทศนั้นเห็นว่า ลาวได้ประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ เหมือนกับประเทศสังคมนิยมต่าง ๆ แม้ว่าลาวจะเป็นประเทศเล็กและประชากรน้อย และประสบปัญหาไม่มากเท่าประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ แต่ลาวภายใต้การนำในยุคนั้น ไกสอน พมวิหาน ก็มองว่า แนวความคิดใหม่หรือจินตนาการใหม่ (New Thinking) จะช่วยให้เศรษฐกิจลาวดีขึ้น ดังนั้น ลาวจึงได้นำเอาแนวความคิดจินตนาการใหม่ของสหภาพโซเวียตในบางด้านมาใช้ในการปฏิรูปโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจของลาว ในที่สุดทำให้ลาวสามารถดำเนินนโยบายดังกล่าวจนประสบความสำเร็จอย่างมากในปัจจุบัน ในขณะที่สหภาพโซเวียตและยุโรปตะวันออกกลับล้มเหลว ซึ่งเกิดจากการปฏิรูปทางการเมือง หรือ กลาสโนสต์ (Glasnost) เป็นสำคัญ เป็นต้น

ในส่วนจีนนั้นเห็นได้ว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในประเทศมีความสำคัญอย่างมากที่ทำให้ปรับความสัมพันธ์ต่อลาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนโยบายทางยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจจีนตอนใต้ และปัญหาด้านความมั่นคงที่ส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจของจีน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาวิกฤตการณ์เทียนอันเหมิน ที่ทำให้ประเทศตะวันตกโดยสหรัฐฯเป็นแก่นนำร่วมกับสหภาพยุโรปใช้มาตรการคว่ำบาตรต่อจีนในด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ การระงับการขายอาวุธและเทคโนโลยีเพื่อการป้องกันประเทศทั้งหมด เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงปัญหาไต้หวัน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญอันดับแรกในบูรณภาพแห่งดินแดน “หนึ่งประเทศสองระบบ” ของจีนที่ต้องดำรงรักษาไว้กับประเทศต่างๆเป็นสำคัญในการดำเนินนโยบายต่างประเทศของจีน

ฉะนั้น เมื่อต่างฝ่ายต่างก็มีปัญหาภายในประเทศของตน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง ในขณะที่ความขัดแย้งระหว่างกันกับหมดไป ด้วยเหตุนี้ หลังยุคสงครามเย็นทั้งสองประเทศจึงมีความจำเป็นในการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จนนำไปสู่ความร่วมมือที่ดีต่อกันอย่างรวดเร็วในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา

ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างลาวกับจีนในระดับทวิภาคี จีนจะเป็นผู้ให้และเข้ามาลงทุนในลาว เพราะจีนเป็นประเทศมีศักยภาพทางเศรษฐกิจดีกว่าลาวมาก ส่วนลาวจะเป็น

ประเทศผู้รับในการเข้ามาในการลงทุนของจีนมากกว่า ซึ่งที่สำคัญในปัจจุบันการค้าและการลงทุนของจีนกับลาวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี และที่สำคัญจีนเป็นประเทศที่ได้เข้ามาลงทุนในลาวมากที่สุดนับจากปี ค.ศ. 2001 เป็นต้นมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นที่จีนมีต่อการบริหารประเทศภายใต้การนำของพรรค – รัฐของ สปป. ลาว

ในด้านความร่วมมือทางด้านความมั่นคงก็เป็นสิ่งสำคัญที่สุดระหว่างกัน ไปควบคู่กันกับด้านเศรษฐกิจและด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภายหลังจากที่มีการแถลงการณ์ร่วมมือลาว-จีน ที่นครเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เกิดความร่วมมือทางด้านความมั่นคงระหว่างกันอย่างแท้จริง

ท้ายสุด จากการศึกษาการปรับความสัมพันธ์ระหว่างลาวกับจีน ยุคหลังสงครามเย็น จะเห็นได้ว่า ทั้งสองฝ่ายได้แสดงจุดยืนและความจริงใจที่มีต่อกันอย่างแท้จริง จึงส่งผลให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันดังกล่าว ซึ่งตั้งมั่นอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในอนาคตอันใกล้นี้ก็เชื่อได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างลาวกับจีนก็จะยังคงปรากฏให้เห็นถึงลักษณะที่สร้างสรรค์เพิ่มขึ้นไปอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่างๆอย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม ที่สำคัญแต่ละประเทศต่างก็มีเป้าหมายและจุดประสงค์เดียวกันนั่นคือ การสร้างประเทศก้าวไปสู่ประเทศสังคมนิยมอย่างแท้จริง